

گزارش بیست و هشتمین گردهمایی مدیران گروه های آموزشی

بیست و هشتمین گردهمایی مدیران گروه های آموزشی دانشگاه با حضور اعضای محترم هیأت رئیسه دانشگاه و دانشکده ها، مدیران گروه های آموزشی و مدیران ستادی دانشگاه روز سه شنبه ۹۵/۱۱/۱۲ ساعت ۱۳-۸:۳۰ در سالن اجتماعات شهید مطهری دانشگاه با موضوع «تعامل شبکه ای و میان رشته ای» برگزار شد. در ابتدای این نشست آقای دکتر مینایی دبیر گردهمایی ضمن خیرمقدم به حاضران در جلسه، رئوس مباحث و برنامه زمانبندی گردهمایی را اعلام نمودند. سپس آقای دکتر احمدی رئیس محترم دانشگاه درباره محور بحث و اهمیت تعاملات شبکه ای و میان رشته ای مباحثی را اجمالاً مطرح نمودند.

در ادامه آقای دکتر مصطفی کریمیان اقبال معاون پیشین وزیر علوم و عضو کارگروه حوزه سیاست گذاری در توسعه فناوری درباره ضرورت بازنگری در روش های رایج دانشگاه های کشور پرداخته و اظهار داشتند: نظام آموزش عالی کشور هم اکنون با سؤالات بسیاری مواجه است و آنچه در حال حاضر از اهمیت ویژه ای برخوردار است توجه به نیاز جامعه یا مشتریان از سوی دانشگاهها می باشد.

وی به عنوان اولین نکته اذعان کرد: صنعت آموزش در میان صنایعی که خدمت می کنند کمترین تغییر عمیق را در چند دهه ی اخیر داشته است. این در حالی است که هر روز با حجم وسیعی از دانش و اطلاعات جدید روبرو هستیم. در مقابل رشد سریع علم و فناوری، نظام آموزشی ما تحول اساسی و بنیادی نداشته است.

عضو کارگروه حوزه سیاست گذاری در توسعه فناوری افزود: آموزش دانشجو در یک تخصص خاص و دریافت مدرک، راهبرد خوبی نیست. ما هم اکنون نیاز به دانش آموختگانی داریم که قادر به شناسایی مشکلات و دیدن و درک مسائل باشند. از سویی آموزش کلاسیک و ثابت باعث کاهش قدرت خلاقیت دانشجو و سرکوب علایق او شده است.

دکتر کریمیان اقبال در ادامه به اینکه دانشجویان دکتری بهترین سال های عمر خود را در دانشگاه می گذرانند، اشاره کرد و گفت: دانشجویان دکتری مهمترین بخش عمر خود را که در آن فرصت تبلور خلاقیت و کسب تجربه و تحمل شکست را باید کسب کنند در دانشگاه از دست می دهند. از طرفی با گذشت زمان و بالا رفتن سن به دلیل نیافتن شغل مناسب، ارزش تحصیلات آنها زیر سوال رفته و از نظر صرفه زمانی و اقتصادی به مشکل می خورند. در واقع تحصیلات دانشگاهی دوران رشد حبابی را طی می کند.

وی خاطر نشان کرد: هم اکنون در کشورهای توسعه یافته، آموزش های مجازی و آموزش های آزاد و پویا اهمیت بیشتری پیدا کرده و با استقبال روزافزون مواجه هستند.

عضو هیأت علمی دانشگاه در بخش دیگری از این سخنرانی به بیان پیشنهادات خود با توجه به نکات مطرح شده پرداخت و گفت: حذف کنکور و اعطای حق پذیرش دانشجو به دانشگاه ها در فضای رقابتی با توجه به کاهش تعداد داوطلبان یکی از راهبردهای مفید است که با استقلال بیشتر دانشگاه ها نیز همراستا می باشد. همچنین حرکت در جهت تمرکززدایی نیز می تواند مؤثر باشد به نحوی که دانشجویان در ۲ سال نخست مقطع کارشناسی از آزادی عمل بیشتری برخوردار بوده و بتوانند در صورت نیاز تغییر رشته دهند.

دکتر کریمیان اقبال تعریف رشته های جدید با توجه به نیازهای جامعه، ضرورت ها و مشکلات را از دیگر راهبردهای مفید برشمرد و افزود: ورود به بازار کار بعد از فارغ التحصیلی مهمتر از ادامه تحصیل می باشد. دانشجویان باید برای کسب تجربه و آشنایی با واقعیات جامعه و زندگی، پس از اتمام دوره کارشناسی وارد بازار کار شوند حتی اگر کار آنها چندان مرتبط با زمینه تحصیلی آنها نباشد. ادامه تحصیل پس از گذشت چند سال پیشنهاد می شود چرا که با گذشت زمان و افزایش سن، مدرک تحصیلی کم ارزش تر می شود.

در ادامه آقای دکتر مینایی دبیر گردهمایی و رییس کمیسیون برنامه ریزی جامع آموزشی درباره رویکردهای تلفیقی و روند موجود فعالیت های میان رشته ای در دانشگاه های دنیا نکاتی را به شرح زیر ارائه نموده و تعامل شبکه ای را یکی از ضرورت های زندگی دانشگاهی برشمردند.

ایشان گفتند رویکردهای تلفیقی برای فعالیت های میان رشته ای شامل موارد زیر است:

- چندرشته ای Multi-disciplinary
- میان رشته ای Inter-disciplinary یا Cross-disciplinary
- فرا رشته ای Trans-disciplinary یا meta-disciplinary
- برنامه آزاد (دانشجومحور)

سپس درباره هر یک توضیحاتی به شرح زیر ارائه نمودند.

چندرشته ای Multidisciplinary همکاری متخصصین چند رشته در کنار هم برای آموزش و پژوهش در زمینه های میان رشته ای. در اینجا مرزهای رشته ها حفظ می شود.

میان رشته ای Interdisciplinary یا Cross-disciplinary همکاری متخصصین چند رشته با هم برای مطالعه، درک و حل یک مسأله به طور مشترک. در اینجا مرزهای رشته ها کم رنگ می شوند. چنانچه برنامه درسی (میان رشته ای آموزشی) مطرح باشد، دانش آموختگان در چند رشته دانشگاهی (در ارتباط با موضوع مورد نظر) تخصص خواهند داشت. در ادامه مواردی از میان رشته ای ها را به شرح زیر برشمردند.

مهندسی فناوری اطلاعات: مهندسی کامپیوتر، ریاضیات، مهندسی صنایع
بیوانفورماتیک: آمار، علوم کامپیوتر، علوم زیستی
مهندسی بیوسیستم‌ها: مهندسی کشاورزی، مهندسی برق، مکانیک، ...
جرم‌شناسی: روان‌شناسی، حقوق، جامعه‌شناسی، ...
علوم شناختی: فیزیولوژی، روان‌شناسی، زبان‌شناسی، ...
حقوق بشر: حقوق، علوم سیاسی، انسان‌شناسی، فلسفه، روان‌شناسی، ...
مدیریت فقر: اقتصاد، مدیریت، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، حقوق، ...
مهاجرت و تحرک در منطقه آسیا
جهانی شدن در آسیا
مطالعات آفریقا و ...

فرارشته‌ای Trans-disciplinary or meta-disciplinary بدون هرگونه مرزهای رشته‌ای - تعریف
برنامه‌های کاملاً مستقل از رشته‌ها و گروه‌های موجود

برنامه پژوهش‌های میان‌رشته‌ای (تعریف نشده از قبل)

دانشجویان تحصیلات تکمیلی علاقه‌مند به پژوهش خاص میان‌رشته‌ای در برنامه‌ای ثبت نام می‌کنند. هر دانشجوی یک طرح پژوهشی میان‌رشته‌ای پیشنهاد می‌کند و دو استاد راهنما (مشترک) از دو رشته متفاوت خواهد داشت.

مسیرهای بالقوه کار میان‌رشته‌ای در دانشگاه

مسیر نخست: همکاری‌های آزاد اعضای هیأت علمی رشته‌های مختلف که از قبل بوده و هم‌اکنون نیز در برخی از گروه‌های دانشگاه به شرح زیر دیده می‌شود.

آموزشی: تدریس مشترک

پژوهشی: پایان‌نامه‌ها و طرح‌های مشترک

مسیر دوم: آغاز همکاری‌های سازمان‌یافته پژوهشی / آموزشی مشترک میان گروه‌های آموزشی مختلف بدون تعریف رشته جدید میان رشته‌ای (مثلاً با تدوین یادداشت تفاهم)

مسیر سوم: تعریف دروس دارای ماهیت میان‌رشته‌ای در قالب برنامه درسی موجود

مسیر چهارم: تشکیل هسته بین رشته ای به منظور راه اندازی مشترک رشته میان رشته ای دارای برنامه درسی مصوب

– آیین نامه ای در این زمینه در دست تدوین است.

مسیر پنجم: تشکیل هسته بین رشته ای به منظور تعریف رشته (برنامه درسی) میان رشته ای جدید براساس تجربیات موجود و همکاری های قبلی و سپس اقدام برای راه اندازی آن به طور مشترک (آیین نامه در دست تدوین)

مسیر ششم: امکان طراحی برنامه آموزشی / پژوهشی آزاد (میان رشته ای) توسط هر دانشجو

مسیر هفتم: امکان انجام برخی از فعالیت های یاد شده در سطح ملی یا بین المللی

در ادامه حجت الاسلام و المسلمین دکتر فلاح رفیع مسئول محترم نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه سخنرانی نمودند. همچنین مدیران گروه های آموزشی دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی نور از طریق وبینار بصورت آنلاین و مجازی در این گردهمایی حضور یافته و در مواردی سخنرانان و اعضای محترم هیأت رئیسه به سوالات آنها پاسخ دادند.

در بخش پایانی گردهمایی، اعضای هیأت رئیسه با حضور در جایگاه، به پرسش های حاضران در حوزه های مأموریتی مختلف دانشگاه پاسخ دادند و مسائل و مشکلات گروه ها و دانشکده ها در یک فضای صمیمی با اعضای هیأت رئیسه در میان گذاشته شد.